

Foto Peter Jönsson

» **Vattenvägen måste komma in i samhällsplaneringens tidiga skede**

SUSANNA HALL KIHl

Älvsfärjan Älvis är ett exempel på hur nästa generations färjor kan se ut. Färjan finns ännu inte i verkligheten. Konzeptet har tagits fram av skeppsbyggnadsstudenter på Chalmers i Göteborg.

Illustration Svante Fransson

Vill öka kollektivtrafiken på vatten

Susanna Hall Kihl tröttnade på det eviga köandet in till stan om morgnarna. Idag driver hon företaget Vattenvägen och leder ett forskningsprojekt om utbyggnad av sjöburen kollektivtrafik.

Under de timslånga köerna från hemmet på Ekerö till Stockholm växte idén om pendlingstrafik på vatten. Att varje morgon ringla fram i sakta mak längs vägarna medan vattnet låg orört saknade logik, tyckte hon.

– Jag satt där och blickade ut över sjön, och där var det lugnt och fint. Jag tänkte att det kanske bara var jag som inte förstod varför vi inte utnyttjade vattnet mer, men bestämde mig i alla fall för att försöka ta reda på det.

Susanna Hall Kihl tog tjänstledigt från sitt dåvarande arbete som managementkonsult och startade företaget Vattenvägen. Efter många timmars research,

marknadsanalyser och täta kontakter med allt från SL och Waxholmsbolaget till Länsstyrelsen stod två saker klart; dels att utbyggnad av kollektivtrafik på vatten är en komplex fråga, dels att det finns all anledning att jobba vidare med det.

– Jag är fullständigt övertygad om att det finns både en samhällsnytta och en företagsnytta med att involvera vattenvägarna i det kollektiva trafiknätet. Men det finns ett antal kritiska frågor som behöver redas ut innan vi är där, säger hon.

Ett av problemen är att hitta bra anslutningar på kajerna. Ett annat att utveckla ett miljömässigt hållbart system med båtar som kan möta både dagens och morgondagens utsläppskrav.

– För mig är miljön väldigt viktig och vi måste hitta lösningar som fungerar långsiktigt. Vi behöver se över regelverk,

men också skapa ett system som är förutsägbart och tydligt för näringslivet för att de ska våga satsa det som krävs.

– Vattenvägen måste komma in i samhällsplaneringens tidiga skede, precis som bussar och spårtrafik, och finnas med när vi brottas med regionförstoringens utmaningar och storstädernas bostadsutveckling. Vi måste också säkerställa att det råder jämlika konkurrensförutsättningar mellan trafikslagen, både för miljöns och för lönsamhetskalkylens skull, säger hon.

Vem som i slutändan kommer att driva båtarna kan Susanna inte svara på.

– Det enda jag med säkerhet kan säga är att det sannolikt blir någon som kan mer om båtar än jag, säger hon och ler. Men självklart tror jag att det kommer att finnas plats för mig som affärsutvecklare och med min kompetens i en expansiv verksamhet.

Många har intresserat sig för Susannas arbete. I slutet av 2011 fick det projekt hon initierat, *Hållbar kollektivtrafik på urbana vattenvägar*, ekonomiskt stöd av Vinnova. Målet var att under fyra månader samla olika berörda parter, däribland Transportstyrelsen, Sjöfartsverket och Stockholms stad för att vidareutveckla idéerna.

Nu har parterna fortsatt med ett treårigt forskningsprojekt för att driva frågan vidare.

Första steget har varit att samla information från städer runt om i världen för att se hur andra länder använder vattenvägarna för kollektivtrafik.

– Under våren ska vi analysera det material vi fått in. Men redan nu är det väldigt tydligt att vi är långt ifrån ensamma om att inse att det kan vara klokt att titta på vattenvägarna när man lägger kollektivtrafikpusslet, säger hon.

Text Linda Sundgren

Konsten att mörka tills vakten är slut

Det läcker lite last från en dräneringsventil från discharge-röret ute på tankdäck. Det är vinter och man måste sicksacka mellan små isfläckar för att inte halka omkull. Det är mitt problem som matros att fixa dessa läckor, men i stället för att stå med frysande fingrar och göra det jag får betalt för, så har jag givetvis enkla genvägar för att slippa detta problem. Den här metoden kallas för att mörka.

Vandrar runt på däck och upptäcker droppet. ”Fan. Det läcker. Suck. Varför händer det alltid när jag är ute?” Gnuggar min lilla bebishaka och överväger mina valmöjligheter.

Normalt ropar jag in till överstyrman och säger att båten håller på att gå sönder. Sedan styr jag upp lite verktyg, torkar upp spillet och lagar läckan. Men nu till sjöss har jag sett unga, dumma matrosar som kommer ut på båtar och ska vara några slags toffelhjältar på däck och ba’ fixa allt.

Jag var en sådan. Nu har jag gått över till den andra sidan. Jag känner till systemet helt enkelt.

Så det blir alternativ nummer två. Att mörka. Mörka allt så långt det går tills din vakt är slut. Jag hämtar en pyts och ställer den under läckan så det inte rinner ut på däck mer. Går runt och mimar på ”It’s a wonderful world” fram till tio minuter före avslösning. Går in och hämtar en kopp ashett kaffe. Går ut igen och mimar till ”Kung Fu Fighting” och fantiserar om att vara en av de äkta Wu Tang-mästarna för att få in rätt sinnesstämning.

Jag går igenom detaljerna ännu en gång så att min mörkning är komplett. Om nu mot all förmodan Tore skulle se min lilla ”Helsingborgspackning”, och om han också skulle nämna det till styrman på radion. Då sular jag kaffet rätt i nyllet på fanskapet. Lubbar allt vad jag har in i bygget skrikandes ”Jag är avlöst ditt as, fixa skiten själv!”

Tore kommer ut på däck. ”Hej Martin, allt lugnt ikväll?” ”Ja, haha. Här händer inget.”

Tore ser sig om. ”Vad är det där?” Pekar mot läckan. ”Vadå?” Tittar upp mot himlen.

”Men Martin, det läcker ju där.”

”Nähä.”

”Jo, kolla, det droppar ju från ventilen där.”

”Ehh, jag ser inget.”

”Får rapportera in det här...”

Fan. Allt går åt helvete. Bara att ladda kaffekanonen.

”TOFFELHJÄLTE!” Sular kaffet rätt i plytet på Tore.

TSSSS! Det fräser värre än fläskfilén på kockens stekbord.

”AARGH!” Tore is in pain.

”VA FAN GÖR DU?!” ryter han men jag har redan börjat springa.

”JAG ÄR AVLÖST DITT AS! FIXA SKITEN SJÄLV!” Uppdrag mörkning avklarad. Over and out.

MARTIN JOHANSSON
redaktion@sjomannen.se

